

Den gode anbringelse

"Hvad virker?"

Forskning - praksis - teori

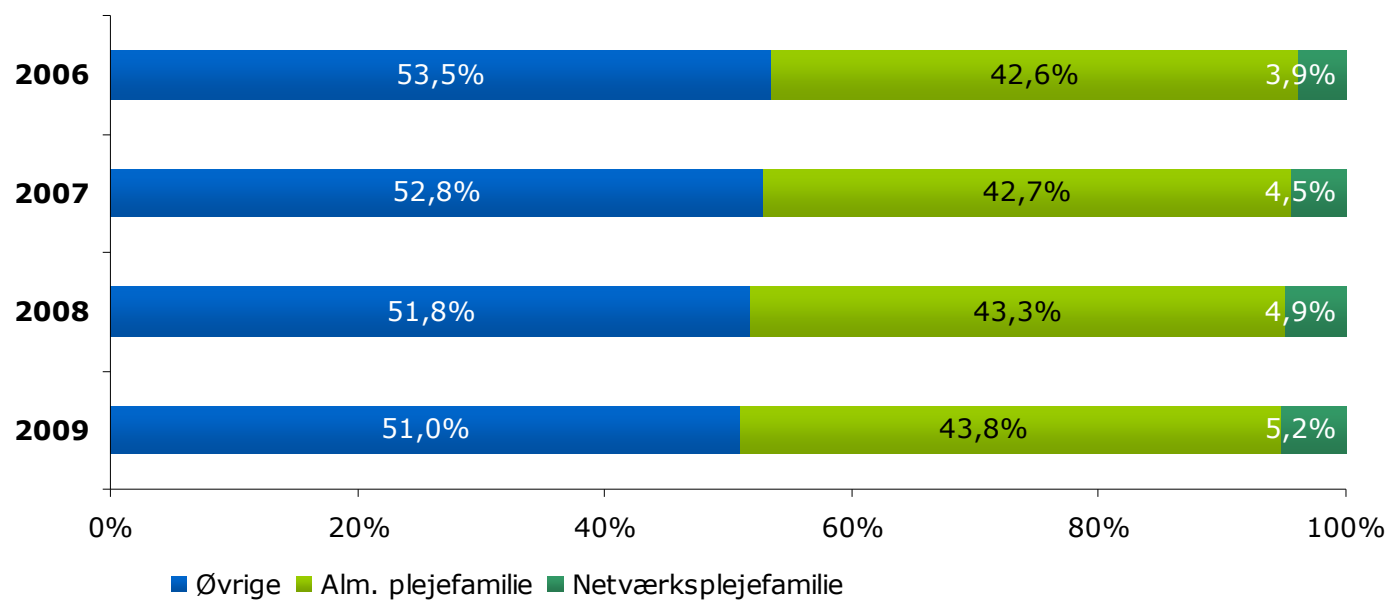
Marianne Folden
familieplejefaglig leder

Program

- Statistik over anbringelse af børn og unge i Danmark.
- Hvad siger forskningen?
- Barnets Reform, nye tiltag.
- Fra RUGO til KRITH.
- At anbringe i familiepleje, hvad kræver det af kompetencer hos plejeforældre?
- Teori, erfaringer og praksisfeltet.
- Plejebørns skolegang.

Anbringelsesstatistik over anbragte børn og unge (ast.dk)

At etablere den gode anbringelse og sikre fagligheden

- Grundig visitation
- Se på hele familiens ressourcer
- Forældreinddragelse
- Matchning
- Fortløbende opfølgning
- Undervisning – supervision – nærværende reflekterende gennemgående konsulenter
- at møde barnet, hvor det er.

Forskning

Sammenbrud i unge anbringelser 2010

SFI Tine Egelund; Turf Böcker Jacobsen, Ida Hammen, Martin Olsen, Anders Høst.

- Teenagere; 44% af de unge oplever et eller flere brud i anbringelsen
 - Adskiller sig ikke nævneværdigt fra resultater i andre lande
 - Ofte sammenbrud inden for det første år ved teenager anbringelser
 - Begrundelser ofte antisocial adfærd hos de unge
 - Myndighedssagsbehandlingens ressourcer/manglende tid til opfølgning
 - For megen brandslukningstjeneste /akutanbringelser af unge
 - Unges behov for at blive accepteret af andre unge, kolliderer med en parallelverden, hvor de voksne arbejder ud fra en professionel dagsorden, om udvikling og forandring af den enkelte unge
- Grupper - contra individet

Paradokser

Anbringelsesårsagen, er ikke sjældent at det bliver udsmidningsgrunden.

Nul tolerance – politikken.

De unges brug af hash mv.

Hørt på en unge konference fra Ungdomspsykiater Søren Hertz
Når de unge skal have besked på, at de skal flyttes til en ny anbringelse, foregår det ofte således:

”Du har ret til at komme et sted hen, hvor de bedre kan hjælpe dig med dine problemer, dine vanskeligheder kræver mere, end der hvor du er nu”. De kravler så småt op af anbringelsesstigen, med tungere og tungere bagage.

Måske skal man tænke forfra, med nogle af disse unge.

SFI - Anbragte børn/unge 2009

- At der er en stor gruppe af børn, der sjældent eller aldrig ser deres forældre.
- At det hovedsagelig er faren, som børnene mister kontakten til.
- Børn i slægtspleje har oftere kontakt med deres mor, sammenlignet med børn i almindelig familiepleje.
- At udover tilknytningen og kontakten med forældrene er tilknytning til søskende og bedsteforældre størst.
- At børn der ikke er anbragt sammen med deres søskende, ofte ønsker mere samvær med dem.
- For mange børn er søskenderelationen vigtig og måske den eneste livslange relation, som det anbragte barn får.

Sammenligning mellem familiepleje og slægtsplejeanbragte børn og unge

- *SFI rapporten - Udkommer her i foråret 2011*
- *Foreløbige resultater*
- Børnene oplever tættere tilknytning og relationer i slægtspleje.
- De føler sig elsket og udvikler sig bedre.
- Børn i plejefamilier kommer oftere videre i et uddannelsesforløb eller job efter grundskolen, end børn fra slægtsplejefamilierne.

Barnets Reform

Nærhed, omsorg, tryghed

Netværket skal undersøges forinden en anbringelse med henblik på ressourcer i netværket.

Barnets ret til støtteperson i forbindelse med en anbringelse
§68 stk. 4

Ret til anbringelse sammen med søskende §68b stk. 3

Barnets Reform

Børns rettigheder

- Barnets ret til samvær med sin familie og øvrige netværk.
- Ændring fra reglerne for samvær med forældrene fra at være forældrenes rettighed – til at være barnets rettighed - afgørelser om samvær, skal altid træffes ud fra, hvad der er til barnets bedste.
- Barnets mulighed for bisidder via Børns Vilkår.

Barnets Reform

Børns rettigheder

- Barnet har ret til at blive **hørt** i forbindelse med hjemtagelse eller ændret anbringelsessted og dette har **opsættende** virkning, mens sagen står på.
- Børns klagerettigheder nu fra 12 års alderen.
- Klagerettighederne har opsættende virkning i forbindelse med hjemgivelse og hjemgivelsesperiode, valg eller ændring af anbringelsessted.
- Kan ikke iværksættes, før klagen har været behandlet ved det sociale nævn.
- Retssikkerhedsloven §72,stk.1

Barnets Reform

Uddannelse - kurser

- Godkendelseskurser af 4 dages varighed §142 stk.3
- To dages kurser årligt til plejeforældre og netværksplejefamilier §142 stk.4
- 4 dages kurser årligt til de kommunale familieplejere
- Krav og tilbud om supervision

Tillid, samarbejde, tryghed

Barnets reform

Nyt barne syn?

- Indsatsen skal ydes med henblik på at sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer § 46
- ”Lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksen relationer og herunder vurdere om en anbringelse i en plejefamilie §66 stk. 1-3 er mest hensigtsmæssigt.” (§68a)

Reformen signalerer

Ændret børnesyn

- At plejeforældre og børn udvikler nære og tætte følelsesmæssige bånd også efter anbringelsen.
- Sigte mod dobbelt socialisering.
- Tilknytning til flere nære omsorgspersoner.
- *De fleste børn mestrer det over tid!*
- Børn danner tilknytningsrelationer til deres nærmeste omsorgspersoner, grundet deres afgørende behov for at blive reguleret følelsesmæssigt!

Hvad ved vi nu!

- Plejebørn er i stand til at danne flere vigtige tilknytningsrelationer, som på hver sin måde bidrager til barnets udvikling.
- Skift fra at tale om psykologisk forældreskab i en eksklusiv forstand, til at fokusere på de forskellige tilknytningsrelationer som plejebørn danner og udvikler sig igennem hele livet.

Nutidens plejeforældre

Mentaliseringsevne

- Evnen til at forstå sig selv og andre ved at danne nogenlunde præcise forestillinger om de mentale tilstande, der ligger til grund for adfærd.
- At forstå sig selv udefra og andre indefra.
- En vigtig social-kognitiv evne, som udvikles i de nære tilknytningsrelationer.

Mentaliseringsevne

- I trygge tilknytningsrelationer imellem plejeforældre og plejebørn, kan evnen til affektregulering og mentalisering udvikles.
- Plejeforældre som er i stand til at bevare en mentaliserende indstilling i deres samspil med plejebarnet, bevarer bedst evnen til mentalisering.

Plejeforholdets betydning for plejebørns følelsesmæssige og psykiske udvikling

- Undersøgelse foretaget af amerikaneren psykolog Mary Dozier af 50 plejebørn i alderen 6-24 mdr. efter 3 mdrs. ophold i plejefamilien. Børnene havde udviklet et tilknytningsmønster, som svarede overens med plejemors tilknytningsmønster
- Plejebørn, der havde plejeforældre, som var følelsesmæssigt tilgængelige og sensitive i deres omsorg overfor barnet, udviklede og udviste et trygt tilknytningsmønster i samspil med deres plejeforældre
- Børn med plejeforældre, der har et utrygt tilknytningsmønster, udviklede et desorganiseret tilknytningsmønster, hvilket er det mønster, med størst risiko for udvikling af psykiske sygdomme senere i livet.

Plejeforholdets betydning for plejebørns følelsesmæssige og psykiske udvikling

- Børn som anbringes i plejefamilier med et omsorgsfuldt og trygt omsorgsmiljø over tid, udviser bedre adfærdsmæssig og emotionel tilpasning, bedre skoleindlæring og evne til at reflektere over andres handlinger på en sammenhængende måde, end gruppen af anbragte børn med plejeforældre der har en utryg strategi.

Trygt tilknytningsmønster hos plejeforældre

- Er følelsesmæssigt tilgængelige for barnet.
- Kan adskille sine egne følelser fra barnets og kan rumme barnets forskellige følelser som vrede, tristhed og jalousi.
- Ser barnet som et intentionelt væsen og er nysgerrig overfor barnets følelser og tanker, som ligger bag ved handlinger og oplever barnets adfærd som meningsfulde udtryk.
- Reagerer ofte på barnets egne initiativer.

Trygt tilknytningsmønster hos plejeforældre

- Har en evne til at iagttage de fortløbende ændringer i barnets følelsesmæssige tilstand og afstemme og regulerer barnets frustration.
- Kan følelsesmæssigt afstemme sig barnets følelsesmæssige tilstande på en præcis, men ikke overvældende måde.
- Handler på en sammenhængende og forudsigelig måde overfor barnet.

Trygt tilknytningsmønster hos plejeforældre

- Forbliver ofte i sin egen følelsesmæssige stabile tilstand og er troværdig overfor barnet.
- Er i stand til at frustrere barnet i mængder, som det kan overkomme og bære, samt forstå barnets protest mod frustration.
- Kan bære og forstå barnets gradvise løsrivelse og dets søgen ud i verden.
- *Et eksempel*

RUGO – Den første landsdækkende plejeforældreuddannelse 2002-2005

- *Plejeforældre fortæller klip*
- At kunne opdrage og give omsorg til et barn
- At kunne etablere tilknytning til et barn, baseret på nærvær, kontinuitet og kærlige følelser
- At kunne respektere og støtte relationer mellem barnet og dets familie
- At kunne håndtere konflikter i forhold til barnet og barnets familie på en respektfuld måde.

RUGO

- At kunne håndtere konflikter i forhold til barnet og dets familie på en respektfuld måde.
- At være udviklingsorienteret i forhold til den teknologiske udvikling.
- At kunne forpligte sig i et livslangt engagement.
- At kunne være en aktiv deltager i et professionelt team

Fra RUGO til KRITH

2010 *Læringsmål*

- Indsigt i egne ressourcer og personlige begrænsninger.
- Kan tilegne sig ny viden og nye handlekompetencer som plejeforældre.
- Understøtte stabilitet og sammenhæng i barnets/den unges liv.
- Fremme barnets selvstændighed, trivsel, sundhed og udvikling.

Fra RUGO til KRITH

- Støtte barnets samvær med forældre, pårørende og øvrige netværk til barnets bedste.
- Forpligtende, gensidigt samarbejde med professionelle omkring barnet til barnets bedste. Trivselsfremmende, inddragende og respektfuldt samarbejde.
- Kende de lovgivningsmæssige rammer for plejefamiliefunktionen.
- *Omsorgs klip plejeforældre fortæller*

Ressource syn

Børn og unge i vanskeligheder har uanede udviklingsmuligheder.

Det som umiddelbart forekommer problemfyldt, adfærdsvanskeligt, mangelfuldt eller sygt, kan opfattes som en invitation – en invitation til omgivelserne om kreativt at forholde sig til, hvordan man bedst kan bidrage til udvikling af det uanede.

Ungdomspsykiater Søren Hertz

Erfaringer - Praksis

- Hvad skal der til for at skabe og bibeholde et optimalt udviklingsforløb for et barn eller en ung i plejefamilier.
- God opbakning fra omgivelserne både i det private som offentlige netværk.
- Gode udviklede samarbejdsevner og nysgerrighed overfor andre mennesker og deres måde at leve på.
- Turde investere sig i ægte tilknytning til barnet, uden at *fængsle* det i følelser.

Erfaringer - Praksis

- Opmærksom på barnets udviklingsmuligheder.
- Huske at udfordre barnet passende.
- Arbejde med barnets evne til at begå sig fagligt som socialt uden for plejefamilien.
- Turde stille krav til barnet - medlidenhed stivner enhver udvikling.
- Inddrag forældre fra starten ud fra deres ressourcer og muligheder.
- Vær ægte i din kontakt.

Erfaringer - Praksis

- Stil krav til daginstitutionen.
- Fortæl personalet om barnets ressourcer. Stil krav om støtte fra kommunen.
- Stil krav til skolen, og vær nærværende.
- Giv barnet gode muligheder for at afprøve deres fritidsliv. Viften!

Metoder

Værktøjskassen

- Inddragelse af netværket.
- Samarbejdssamtaler.
- Livshistorie /bøger.
- Netværksmøder.
- Netværkstegninger.
- Genogram.
- Supervision.
- Netværksgrupper.

Barnets perspektiv

- Lyt på barnets fortælling, vi har alle forskellige perspektiver og lagrer oplevede situationer forskelligt!
- Husk at barnet taler i øjebliksbilleder!
- Vis respekt for barnets familie, både med din handling og den måde du omtaler forældrene på til barnet og andre omkring dig, det glemmer barnet dig aldrig for!
- Anerkend barnets følelser!

Plejebørns skolegang

- 4 tidligere anbragte plejebørn, der i dag har en alder, hvor de kan se tilbage på deres skolegang, med en vis distance og refleksion.
- **Nina** 27 år, har været anbragt i samme plejefamilie siden fødslen. Hun har specifikke indlæringsproblemer, men har gået i normalskole med støtte, i 9. og 10. klasse på efterskole – også en almindelig efterskole.
- **Tina** 21 år, har været anbragt i samme plejefamilie siden hun var 3 år gammel. Hun har gået i normalklasse i en lokal folkeskole.
- **John** 19 år, har været anbragt siden han var 9 år gammel, og gået i en normalskole fra 0. – 8. klasse uden støtte. 9. og 10. klasse tog han på efterskole.
- **Camilla** 24 år, har været anbragt i samme plejefamilie siden hun var spæd. Har gået i folkeskole fra 0. til 8. klasse, på to efterskoler og i heldagsskole i to år.

Plejebørns skolegang

- **Flere af eleverne har modtaget støtteundervisning uden for klasselokalet, om dette siger de:**
- **Camilla:** *"Allerede i de små klasser havde jeg svært ved det faglige. Jeg havde svært ved at læse, skrive og regne og fik støttetimer fra 3. klasse. Jeg fik støtteundervisning uden for klassen i stadig flere timer og fag. Jeg hadede at være taget ud af undervisningen, fordi det afskar mig fra det fællesskab, som betød så meget for mig. Når jeg var tilbage i klassen, kunne jeg jo mærke, at jeg ikke havde været en del af forløbet og fællesskabet. Jeg følte mig fremmed og forsøgte at gøre mig "usynlig" og påkalde mig så lidt opmærksomhed som overhovedet muligt.*
- *Når jeg var taget ud og fik alene undervisning, tænkte jeg bare på, hvad de andre mon lavede i timerne.*
- *Jeg ventede kun på, at det skulle blive frikvarter. Jeg klarede mig nemlig rigtig godt socialt. Det betød, at jeg intet fik ud af undervisningen, havde modstand mod den og forsøgte at undvige"*

Plejebørns skolegang

- Engagerede lærere
-
- *John: "Lærerne var fokuserede på dig - i specialundervisningen"*
- *De spurgte – "hvad har du svært ved, og understregede, at de var der for, at jeg skulle lære noget."*
- *John: "De havde gode metoder. F.eks. lovede de kakao, når man var færdig med sin opgave"*
- *John: "Jeg fik også opgaver, som jeg kunne løse"*
- *John: "Ingen af lærerne vidste noget om mig, -*
- *Men sjovt nok, uanset hvor meget ballade jeg lavede, var tavlen altid visket ren næste dag.*

Plejebørns skolegang

- **At modtage hjælp fra plejeforældrene til lektie hjælp**
- **Tina:** *"Mine plejeforældre forsøgte at hjælpe med lektierne, men de blev frustrerede, når jeg ikke forstod deres forklaringer og det endte med gråd og til sidst påstod jeg, at jeg ikke havde noget for"*
- **Camilla:** *"Plejemor hjalp mig med lektierne. Jeg havde det dårligt med at skulle lave lektier. Lis blev aldrig sur, når jeg ikke kunne finde ud af det. Hun prøvede at forklare på alle mulige måder. Skar æbler ud i ¼- dele osv. Hun forsøgte virkelig at hjælpe mig. - Jeg prøvede at slippe udenom ved at sige at jeg ikke havde noget for eller havde nået det i skolen"*

Plejebørns skolegang

- **Om plejeforældrenes rolle:**
- **Tina.** *”Min plejemor pressede virkelig på for, at jeg kunne komme i specialklasse, men hun kunne ikke komme igennem med det - det kunne hun mht. min søster, men hun skabte sig også meget i skolen og lavede ballade”.*
- *”Jeg har ikke altid haft det let med mine plejeforældre, men var det ikke for min plejemor, som hele tiden har støttet mig – så var jeg her nok ikke i dag. Jeg har haft det svært – rigtig svært og har nogle gange været så langt nede, at jeg slet ikke kunne overskue livet”.*
- *”Jeg har stadig næsten daglig kontakt med min tidligere plejemor”*

Plejebørns skolegang

- **Om skolegangens betydning senere i livet:**
- **Nina:** *"Jeg er så stolt af min eksamen, jeg klarede det helt selv, selv om jeg måtte slæbe mig over målstregen"*
- *"Fra at være en lille pige blev jeg en voksen dame"*
- **Tina.** *Tina har været i gang med en faglig uddannelse og er dumpet til svendeprøven to gange og har opgivet at gennemføre.*
- *Hun fortæller, at hun har haft svært ved det og har haft en mester, som var meget streng og aldrig var tilfreds med det hun lavede og hun var fantastisk nervøs, når hun var til svendeprøve.*
- *Hun har gået ledig et stykke tid og skal nu ud af sin ungdomsbolig, da hun ikke længere er i uddannelse. Er pt. i praktik på et plejehjem og overvejer at søge ind som SOSU uddannelsen, men er bange for, at hun ikke kan magte det.*

Plejebørns skolegang

- **Camilla:** Camilla er 24 år og har ikke været i noget stabilt uddannelses- eller beskæftigelsesforløb. Hun har stadig store problemer med at skrive og er nødt til at ty til kærestens hjælp i hverdagen. Hun lægger mange strategier for, hvordan hun skal undgå at andre opdager hendes vanskeligheder. Er et par gange startet i butik og det er gået godt. De har været glade for hende, men begge steder er hun lige så stille smuttet uden at sige farvel, efter at de har bedt hende om at lægge en skriftlig besked til en anden medarbejder.
- Har været startet på fagskole, men da de ville teste eleverne for at dele dem i undervisningshold, forlod hun skolen og kom ikke tilbage - hun vil ikke vise sin utilstrækkelighed.
- Hun ved, at hun må kæmpe for sin fremtid og være åben om sine vanskeligheder og bryde mønsteret – det at stikke af, når noget bliver svært, men har ikke kunnet det indtil videre.
- Hun fortæller, at det først er indenfor de seneste par år, at hun for alvor har forstået konsekvensen af sin dårlige skolegang.

Plejebørns skolegang

- **Gode råd til skolelærere**
- **John:** Lærerne skal møde den enkelte som man er - fx hvis man har en dårlig dag, skal læreren kunne se det. Og det skal være ok, at have en dårlig dag.
- De er også vigtigt at kunne tilgive. Når man fx har lavet noget ballade, er det vigtigt, at det ikke forfølger en næste dag, og næste dag igen. Tavlen skal være visket ren hver dag...
- I fagene skal lærerne være opmærksomme på, hvad man har svært ved. Fx matematik. Spørge til det, og også hjælpe en med at få det lært.
- **Nina:** "Mit gode råd er; - gør aldrig forskel ! - alle skal behandles lige, uanset om man er plejebarn eller ej."

Anvendt til oplægget

- Referencer:
- Anne Blom Colin, Klinisk Psykolog.
- Søren Hertz, Ungdomspsykiater og forfatter.
- Mary Dozier, Amerikansk professor.
- SFI undersøgelser, anbringelser af børn og unge.
- Ingrid Strøm, RUGO - de 7 kompetencer.
- KRITH, Servicestyrelsen.
- Fabu, erfaringer fra praksis.

Tak for i dag

Marianne Folden

Faglig leder

kontakt: mobil 20485264

www.fabu.dk